

EDEN 2011

Zachtjes reden ze het perfect gemaaide terrein op over lieflijk kronkelende wegen, langs glinsterende vijvers met op de oevers wuivende palmbomen. Van achter bloeiende bougainvilles, die hun verleidelijke geur verspreidden, klonk het geluid van mensen die *pickleball* speelden. Daarnaast was een indrukwekkend gebouw waarvan de hoofdingang was omlijst door Griekse zuilen. Ze reden een bruggetje over, onder hen kabbelde een kristalheldere beek. Nadat ze de mall waren gepasseerd sloegen ze af en zagen de countryclub liggen met daarachter het grote meer in de vorm van een hart, waarop 's avonds bootjes met klassieke muziek rondjes voeren om het piratenwrak. Of het nu op de glooiende golfbanen of in een van de vele recreatiecentra was, iedereen leek gelukkig te zijn. In de golfkarretjes die hen passeerden zagen ze alleen maar vrolijke mensen die onderweg waren naar een of andere activiteit of club, niemand keek verveeld of triest. Hier genoot iedereen van elke minuut die hij had. Maar het waren vooral de overweldigende geur van de bloemen en het levendige gekwetter van de vogels die haar overtuigden.

EDEN 2016

I

Het was de stilte geweest waardoor ze wakker schrok. Hij lag naast haar, ogen gesloten, mond half open. Ze hoorde niet meer het zachte gereutel en vertrouwde geknor. Heel voorzichtig schoof haar hand naar hem toe, niet op ontdekkingsreis, zij kende dat lichaam beter dan het hare. Ze moest weten dat hij er nog niet tussenuit was geknepen in de paar minuutjes, misschien een kwartiertje, hoogstens een uur dat zij naast hem was gaan liggen en haar ogen had gesloten. Haar vingers liepen als soldaten over het laken. Ze kon wel sneller maar durfde niet. Zijn profiel tekende zich scherp af tegen de roze lamellen voor het raam, zijn neus en mond bewegingloos. Haar vingertoppen waren bijna bij zijn arm. Ineens schoten ze naar voren.

Op het moment dat zij Max aanraakte opende hij zijn ogen. Aarzelend, alsof ook hij niet had verwacht er nog te zijn. Hij knipperde een paar keer en deed ze weer dicht. Op haar gezicht verscheen een glimlach. Ze streelde hem zachtjes en wilde hem vragen of hij dorst had, toen een vlieg hen stoorde. Bijna agressief drong die zich brommend tussen hen in. Ze wapperde hem weg maar met een boog vloog het insect omhoog, om in één beweging weer neer te dalen naar het bedekte lichaam. Ze wilde hem uit de lucht meppen, maar behendig ontsnapte het beestje aan de slag, week uit en landde op de rand van het glas naast het bed, alsof hij wist dat ze hem daar niet zou slaan.

Buiten startte een motor, direct gevolgd door een tweede en een derde. Iris keek verbaasd naar de radiowekker op het nachtkastje. Elke maandagmorgen om precies halftien

maaiden de mannen het gras en spoten ze vergif tegen de vuurmieren. Ze had veel langer geslapen dan ze van plan was geweest. Dwalend keerde haar blik terug naar de man die haar lang geleden had meegenomen naar Amerika. Die ooit groot en sterk was geweest maar nu met de dag magerder werd. Ze had de hele nacht naast hem gezeten, zijn hand vastgehouden en geaaid. Soms leek het of hij sliep, gleed hij een droomloze stilte in, maar de meeste tijd had hij onrustig bewogen, gerild zelfs, terwijl hij warm aanvoelde. Zijn uitgemergelde hand had, toen de nacht op zijn donkerst was, op een klauw geleken. Ze had hem gezegd dat ze iets wilde drinken en hem losgelaten, want ze was bang meegesleurd te worden naar die andere wereld. Ze had niet gedronken maar een deken voor hem gezocht en de airconditioning uitgezet. Hij had de deken weggeduwd. De kamer was nu muf en warm en het gebrom van buiten kwam steeds dichterbij. Iris hoopte dat ze het gras rond hun huis voor één keer zouden overslaan, alleen die week, maar de machines gromden steeds luider. Opnieuw opende Max zijn ogen, dit keer schoot zijn blik van links naar rechts. Iris, nog steeds gekleed in de kleren die ze de vorige dag had aangetrokken, sprong op. Ook de vlieg zette zich af en dook uitdagend langs haar. Het liefst had ze hem doodgeslagen, maar toen ze Max' oogopslag zag, vergat ze dat voornemen. Hij keek haar smekend aan. Zijn lippen bewogen. Hij probeerde iets te zeggen maar zijn stem had hem al verlaten. De blonde vrouw aan het sterfbed boog zich voorover, haar oor vlak bij zijn mond. Met één hand hield ze haar paardenstaart tegen zodat die niet op zijn gezicht viel.

‘Dans?’

Ze was er zeker van dat ze hem verkeerd verstond, tot ze in zijn ogen keek en zag dat hij het meende. Hij had in geen dagen iets gewild, geen eten, geen gesprek, geen muziek. Buiten ronkten de maaimachines en de heggentrimmers. Iris

drukte de knop in van de radio, de tonen van een verge-
ten zomerhit vulden de verduisterde kamer. Het lukte de
muziek niet de maaiers te overstemmen, dus draaide ze het
volume hoger en liet haar heupen meewiegen op het lied.
Max' mondhoeken krulden. Zij probeerde terug te lachen,
stak voorzichtig haar handen in de lucht en draaide rond.
Zijn glimlach groeide. De zanger zong dat hij door glinste-
rend water zwom en Iris' lichaam volgde het ritme. Ze trok
haar speld los en haar haren golfdn mee. Ver onder water,
in die andere wereld, werd er op hem gewacht, zong hij,
dat had zij hem beloofd. Iris danste met kleine pasjes rond
het grote tweepersoonsbed, haar armen kronkelden, tot ze
weer naast hem stond en zich naar hem toe boog. Lang-
zaam, zoals ze al honderden keren had gedaan, maakte ze
haar bovenste knoopje los. Zijn ogen glinsterden, en terwijl
ze knoopje voor knoopje richting haar navel ging, nam het
lied hen mee naar de bodem van de oceaan.

De allereerste keer dat ze elkaar ontmoet hadden was ook
begonnen met één knoopje, midden op zee; het was een ri-
tueel geworden waar ze beiden van hielden. Toch voelde Iris
dat het deze keer niet gepast was voor hem te dansen, maar
bij het zien van zijn ogen gleden haar handen omlaag en
trok ze met een sierlijke beweging haar bloesje uit, slechts
een klein stukje kant bedekte nog haar borsten. Max, die
al dagen nagenoeg stillag, kwam iets overeind. Iris' handen
dwaalden over haar lichaam. Ze zag dat hij opnieuw pro-
beerde te praten, maar ze legde haar wijsvinger op haar lip-
pen. Op het moment dat de geliefden onder water in elkaars
armen dreven, maakte zij een pirouette. Bij gebrek aan een
paal greep ze de leuning van de stoel en boog zich voorover,
met haar billen naar hem toe gedraaid trok ze haar bermuda
uit. Normaal genoot ze van dit spel, maar nu werd ze er, nog
slechts bedekt door lingerie, droevig van. Ze keek over haar

schouder en zag dat hij opgewonden raakte. Zijn gekromde handen kwamen in beweging en schoven naar zijn kruis. De minnaar zong dat zijn kussen voor eeuwig meedreven met de stroom en Iris bracht haar handen naar haar rug. Zij wist hoe ze moest onthullen, maar zijn ogen glansden niet meer en zijn glimlach leek te verdwijnen. Ze toonde hem haar borsten. Hij keek. Hij staarde. Ze gooide het minuscule stukje kant geroutineerd naar hem toe. Het belandde precies op zijn handen, maar hij liet het onberoerd. Zijn blik bleef op haar gericht. Ze bewoog zo geil ze kon, maar zijn glimlach kwam niet terug. Iris opende haar mond en zong mee met het lied, 'Neem me, neem me, neem me mee!' Max schudde zijn hoofd. Of was het geen schudden? De laatste tonen klonken. Ze maakte een draai, en deed in één beweging haar slipje uit. Naakt stond ze voor hem.

Hij hapte naar lucht. Hij zei iets.

'Het is weer een fantastische dag!' De vertrouwde radio-stem schalde de kamer binnen. 'Ja, geluksvogeltjes, als altijd schijnt de zon in Eden, en ik zeg jullie, neem vandaag een extra duik, want onder water, daar gebeurt het.'

Iris schoot naar de radio en drukte hem uit. De maaimachines namen het bulderend over. Max' lippen zochten woorden. Bezorgd bracht ze haar oor weer naar zijn mond.

'Sorry,' hijgde hij bijna onverstaanbaar, 'sorry.'

Ze streelde zijn koude handen, die nog op zijn kruis lagen, en fluisterde dat hij zich niet hoefde te excuseren, dat zij zijn vrouw was en eeuwig voor hem zou blijven dansen.

Zijn droge lippen weken. 'Sorry,' kreunde hij.

Nu legde ze haar wijsvinger op zijn lippen, ze wilde zeggen dat ze van hem hield. Een klamme zucht ontsnapte aan zijn mond. Ze voelde ijle lucht langs haar vinger glippen. Ze keek naar zijn ogen, maar die waren leeg. Er rolde een stilte de kamer binnen die ze nooit eerder had gehoord, als stroop die overal aan kleeft. Ze vulde alle gaten en kieren en benam

haar de adem. Een kou die er daarvoor niet was drong zich aan haar op. Ze kreeg kippenvel over haar hele lichaam en rilde.

Toen hoorde ze weer de vlieg. Hij dook over haar schouder en wilde op Max' gezicht landen. Ze sloeg.

Op het witte kussen lagen twee dode wezens.

2

Alleen het geluid van het knippen klonk. Iris zat geknield naast het lege bed. Het was strak opgemaakt met schone lakens. Ze had het haar grootmoeder zien doen de dag nadat haar grootvader was overleden. Op haar knieën had de oude vrouw op de zolderkamervloer gezeten, onder Iris' knieën was zacht lichtblauw tapijt. Met de schaar uit de keuken, die normaal alleen werd gebruikt om de gesealde kant-en-klaarmaaltijden te ontdoen van hun verpakking, knipte ze de lakens waartussen Max was gestorven in smalle witte repen. Niet scheuren, wat veel gemakkelijker zou zijn, maar knippen, had haar oma gezegd. Heel precies, knip voor knip. De oude vrouw had niets gedronken de uren dat ze ermee bezig was, maar Iris nam af en toe een slok uit het glas dat naast haar stond. De lamellen, die weken gesloten waren gebleven omdat Max last had van het licht, waren weer gedraaid, zodat het licht naar binnen viel. Haar grootmoeder was vanaf die dag in het zwart gekleed gegaan, niemand hier deed dat, dus had ze om toch stemmig te zijn een blauwe broek en een grijs shirt aangetrokken.

De slaapkamerdeur stond op een kier, ze hoorde iemand de huiskamer binnenkomen. Meteen herkende ze de stem, die begon te snikken dat ze het niet kon geloven en dat ze zo ontzettend veel van hem had gehouden. Ze kon niet verstaan wat Linda antwoordde maar hoorde wel het gerinkel van ijsblokjes in een glas en dat er iets werd ingeschonken. Weer ging de deurbel. Linda, haar tennisvriendin met wie ze elke maandagochtend op de baan stond om daarna bij de Starbucks op het centrale plein koffie te gaan drinken,

deed opnieuw open. Ditmaal was het een mannenstem. De vrouw in de kamer begon nog harder te huilen. Iris stond op en sloot zachtjes de deur. Op het bed lag de hoop met repen. Ze was bijna klaar. Straks zou ze, net als oma, eropuit gaan om aan alles wat voor haar echtgenoot belangrijk was geweest een lint te knopen. Iris glimlachte bij het idee dat ze als het donker was stiekem het golfveld op zou lopen om aan de vlaggen van zijn favoriete greens een wit lint te binden, en aan de deurknop van het Argentijnse steakrestaurant, en natuurlijk aan zijn BMW. Oma had ze gehangen aan het aambeeld, de blaasbalg en aan het hek van het weiland waar de paarden stonden. Nu de herinneringen aan het erf met de smidse terugkwamen, dacht ze ook aan het witte lint dat ze in haar haar had gedragen. Hoe ze daar had gestaan, midden op het schoolplein, opgedoft en feestelijk met een strik, ze was die dag acht geworden, maar niemand had haar gefeliciteerd.

De telefoon naast het bed begon te rinkelen, in de huiskamer werd opgenomen. Iris hoorde de stemmen achter de deur steeds luider worden. Met het laatste stuk laken en de schaar in haar hand liep ze naar de badkamer. Daar kon ze het geroezemoes tenminste niet meer horen.

Zittend op de wc knipte ze de laatste stroken, keek om zich heen, stond op en bond het eerste lint om de overvolle medicijnkast aan de muur. Het volgende bond ze om zijn elektrische tandenborstel – toen zag ze haar eigen spiegelbeeld. Een slanke vrouw met lang geblondeerd haar, opge maakte ogen en lipstick die niet haar glimlach had teruggebracht. Nooit meer had ze een lint in haar haar gehad, nu knoopte ze boven op haar hoofd weer een grote witte strik. Van het siersel gleed haar blik terug naar beneden. Op de wastafel, het plankje erboven en opzij, overal stonden nog steeds zijn medicijnen. Ze stopte het ritueel, pakte een sporttas van de vloer, trok haar tenniskleren eruit, veegde

in een paar bewegingen al de doosjes, potjes en flesjes erin en propte de tas weg onder de wasbak. Om hem er direct weer onder vandaan te trekken en opnieuw naar de overdaad aan roze, gele, blauwe, bruine en witte pillen te kijken. Boven op de wirwar aan medicijnen lag een doordrukstrip met kleine roze pilletjes, bijna uitdagend, als een verboden vrucht. Ze pakte hem en drukte er eentje uit. Max had de laatste weken niet veel meer gevoeld van de pijnen die hem kapot hadden gemaakt, de opiaten hadden hem verdoofd. Het pilletje rolde tussen haar vingertoppen alsof ze proefde, toen er op de slaapkamerdeur werd geklopt.

‘Iris?’

Ze hield zich stil.

‘Iris.’ De stem had iets dwingend.

Ze hoorde de man de slaapkamer binnenkomen, gooide het pilletje in de wc en trok door.

‘O, je bent op het toilet!’

Ze waste haar handen en kwam de badkamer uit. Een man, ongeveer even oud als zij, stond in Max’ inloopkast. Hij leek nog meer op zijn vader dan de andere keer dat ze hem had gezien.

‘Gecondoleerd,’ zei hij en hij keek naar de strik op haar hoofd.

‘Jij ook gecondoleerd.’

‘Ik zoek een overhemd.’

‘Heb je niets bij je?’

‘Nee, niet voor mij, voor pa.’

Iris keek hem verbaasd aan.

‘Donna vindt het vreselijk wat hij nu aanheeft.’

‘Maar...’ Ze had met veel zorg de kleding uitgekozen, een roze overhemd met een klein grijs streepje. Het kaartje, zeshonderdvijftig dollar, had er nog aan gezeten. Max had ooit gegniffeld dat hij het voor een speciale gelegenheid bewaarde.